

Halfjaarrapportage 2023

Behandeling in de gemeenteraad op 21 september 2023

Inhoudsopgave

INLEIDING	2
Financiële positie	2
Roerdalen in Balans	4
Zo is deze halfjaarrapportage opgebouwd	6
PROGRAMMAPLAN	7
Programma 1 Krachtige dorpen	7
Programma 3 Veilige dorpen	14
Programma 4 Economie, natuur, toerisme en cultuur	16
Programma 5 Woonomgeving	21
Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	26
Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening	30
Programma 8 Algemene middelen	32
FINANCIËN IN HOOFDLIJNEN	34

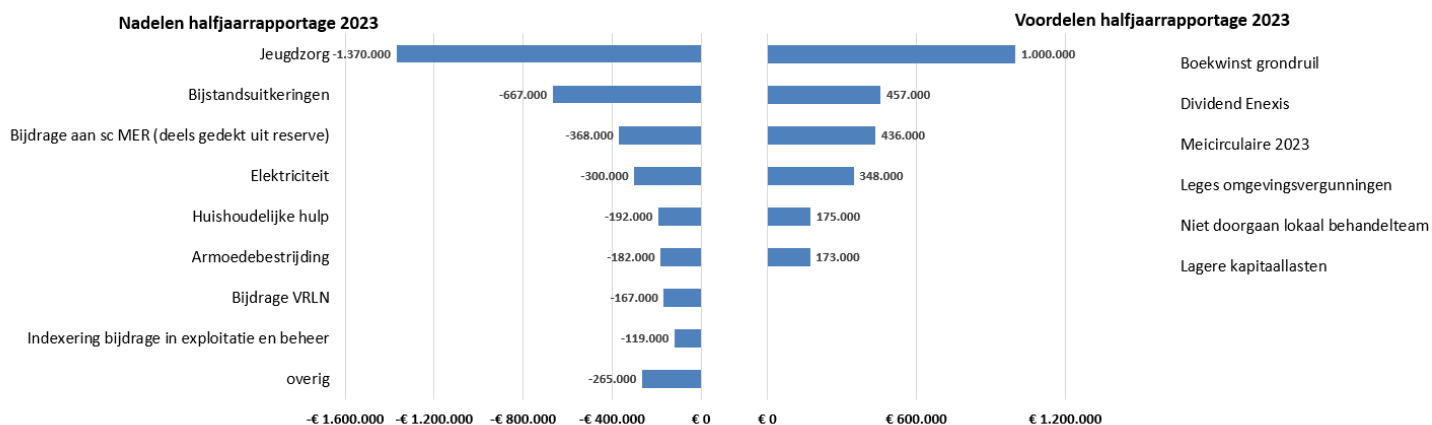
Inleiding

Voor u ligt de halfjaarrapportage 2023 van de gemeente Roerdalen. Hiermee informeren we de gemeenteraad over de voortgang van de uitvoering van de begroting. Het merendeel van de activiteiten loopt volgens planning. In deze rapportage staan we voornamelijk stil bij de afwijkingen ten opzichte van de begroting. Ook behandelen we in de inleiding kort de huidige status van het project “Roerdalen in balans”. Dit is het project met het doel om de begroting op zijn laatst in 2024 sluitend te krijgen.

Financiële positie

We zien in een aantal programma's (financiële) afwijkingen ten opzichte van de begroting. In totaal ongeveer € 1.041.000 negatief.

De belangrijkste verschillen worden veroorzaakt door:

In deze rapportage zijn de effecten van de meicirculaire 2023 verwerkt.

bedragen x € 1.000

Totaal Lasten	- 58.285	- 5.516	- 5.381	- 69.182
Baten				
1. Krachtige dorpen	182	-	554	736
2. Participatie, ondersteuning en zorg	5.260	-	2.522	7.782
3. Veilige dorpen	93	-	100	193
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	681	-	1.159	1.840
5. Woonomgeving	5.242	-	- 398	4.844
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.543	-	189	2.732
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	355	-	10	365
8. Algemene middelen	43.344	371	870	44.585
Totaal Baten	57.699	371	5.007	63.077
Saldo van baten en lasten	- 585	- 5.145	- 374	- 6.104
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 458	- 800	357	- 901
Onttrekkingen	1.125	6.154	- 1.024	6.255
Mutatie reserves	667	5.354	- 667	5.354
Resultaat	82	209	- 1.041	- 750

Roerdalen in Balans

Bij de voorbereiding van de begroting 2021-2024 bleek een groot meerjarig **oplopend tekort in de structurele inkomsten** van bijna € 3,5 miljoen. Om toch de meerjarige begroting in 2024 sluitend te krijgen is er gekozen voor een onconventionele aanpak. Hierin wordt als doel gesteld om met onze kernwaarden centraal toch een sluitende begroting te krijgen.

In het college van 16 maart 2021 is het projectplan “Roerdalen in Balans” vastgesteld. Dit project bestaat uit drie deelprojecten:

- Omvorming sociaal domein.
- Investeren in duurzaamheid en om te renderen.
- In control.

We geven een kort overzicht over de voortgang.

Omvorming sociaal domein.

De omvorming is gericht op de forse uitbreiding van de basisondersteuning op ‘sleutelposities’ in de vorm van ambities en pilots. We hebben hiermee beoogd fors op zorgkosten te besparen. En de hulp meer nabij te organiseren.

Echter blijven de kosten oplopen. Het financieel tekort is ongekend hoog. Daarom kiezen we voor het verder vergroten van onze autonomie en het versterken van hulp en ondersteuning die we in Roerdalen zelf kunnen bieden. Kostenbewustzijn is nodig om onze ambities waar te kunnen maken. In de omvorming zijn we ervan uitgegaan dat we met de inzet van de verschillende pilots in de basisondersteuning een besparing zouden realiseren bij de specialistische hulp.

Echter, gezien de landelijke ontwikkelingen denk aan Corona, de toename van complexe (jeugd) problematiek, de hoge inflatie en daarmee gepaard gaande kostenstijgingen in de zorg, constateren we dat deze voorgenomen besparing niet meer realistisch is. We zien wel een lichte daling in aantallen van begeleiding Wmo en jeugd, hier schuilt het perspectief in van een mogelijke besparing. Daarnaast is het zo dat we niet weten hoe het plaatje eruit zou zien als we niets hadden gedaan.

We maken aankomende maanden verder de balans op. En bekijken hoe we de inzet kunnen verstevigen. We monitoren de pilots om te zien wat wel goed werkt of juist niet. Het is nog te vroeg voor definitieve conclusies.

Investeren in duurzaamheid en om te renderen.

Met het programma Investeren in Duurzaamheid en om te Renderen combineren we onze duurzaamheidsambities met kostenbesparing en nieuwe inkomsten. Daarnaast willen we nieuwe inkomsten halen uit reclame en zendmasten. In 2023 werken we volop aan de voorbereiding en uitvoering van projecten. We realiseren de financiële taakstelling op onderdelen later dan gepland. Dat wordt veroorzaakt door:

- De sterk gestegen energieprijzen. Daardoor beperken we door energiebesparende maatregelen wel de meerkosten.
- Langere voorbereidingstijd. De voorbereiding van het zonnenveld naast de stortplaats Montfort kost meer tijd dan voorzien. We richten ons nu op realisatie eind 2024.
- Netwerkschaarste. Ook de gemeente heeft te maken met de gevolgen van netwerkschaarste. We kunnen het zonnedak op de gemeenteloods in Sint Odiliënberg niet realiseren zoals gepland. We onderzoeken alternatieven, waarmee we alsnog duurzame energie kunnen opwekken en energiekosten kunnen besparen.
- Herprioritering van werkzaamheden. Vanwege de opdracht om met spoed voor tijdelijke huisvesting te zorgen zijn de projecten voor reclame-inkomsten tijdelijk stilgelegd. Voor

zowel reclame in de dorpen als de reclamemast worden nu (haalbaarheids)onderzoeken gedaan.

In control

Het onderdeel in control heeft een aantal doelen:

- Grip op alle mogelijke structurele inkomsten en uitgaven (inclusief monitoren rijksvergoedingen)
- Versterking van het risicomanagement
- Versterking van bedrijfsvoering door het zoeken naar de optimale balans tussen kwaliteit en efficiency
- Verbetering van de kwaliteit van rapportages

Voor de versterking van de bedrijfsvoering maken we gebruik van de werkmethodes van de lean-systematiek. In 2023 hebben we via lean het begrotingsproces verbeterd. We gaan de begroting 2024 via de nieuwe aanpak voorbereiden.

Daarnaast willen we de overhead verlagen door verantwoordelijkheden lager in de organisatie te beleggen. We passen de hoofdstructuur van de organisatie aan naar vier teams. Hierover worden na deze zomer besluiten genomen. De nieuwe organisatie-indeling gaat in per januari 2024. Hiermee verlagen we de overheadkosten en realiseren we de taakstellende bezuiniging op de Roerdalense organisatie.

Ook binnen het SC MER wordt de lean-systematiek toegepast om processen te stroomlijnen. Het uitgangspunt is standaardiseren waar dat kan en maatwerk waar dat nodig is. De kosten van het SC MER worden verdeeld op basis van de nu afgesproken kostenverdeelsystematiek. We hebben onafhankelijk advies gevraagd over deze kostenverdeling om tot een evenrediger kostenverdeelsystematiek te komen. Hierover moeten in 2023 besluiten worden genomen in MER-verband.

Zo is deze halfjaarrapportage opgebouwd

De halfjaarrapportage bestaat uit dezelfde onderdelen als de programmabegroting:

1. het programmaplan
2. de paragrafen
3. financiën in hoofdlijnen

Programmaplan

Speerpunten

Per speerpunt is er een rapportage over de inhoud, financiën en planning.

Hiervoor gebruiken we de volgende tekens en kleuren:

het gaat goed, dus zoals we in de begroting hebben aangegeven

het gaat minder goed dan gepland, uitvoering zoals begroot staat onder druk

het gaat niet goed, we wijken af van de begroting

Daarnaast geven we een toelichting op de speerpunten; niet per speerpunt maar in totaliteit over de afwijkingen en eventuele andere benoemwaardigheden die anders zijn dan in de begroting was vermeld.

Op basis van deze rapportage kan de gemeenteraad de financiële kaders en de planning aanpassen. Inhoudelijke kaders wijzigen we alleen via een apart raadsvoorstel.

Financieel

Per programma lichten we de belangrijkste financiële verschillen toe, ten opzichte van de begroting.

Paragrafen

De paragrafen worden alleen opgenomen als er afwijkingen zijn of andere bijzonderheden. Dat is in deze halfjaarrapportage niet aan de orde.

Financiën in hoofdlijnen

Per programma hebben we de in de begroting vastgestelde bedragen opgenomen en de bedragen van de bijgestelde begroting. Bij mutaties geven we aan of deze positief of negatief zijn.

Programmaplan

Programma 1 Krachtige dorpen

Tactische doelen

(kwetsbare) Inwoners hebben mogelijkheden elkaar te ontmoeten, zich te ontplooiën en te ontspannen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Gesprekken en aandacht voor jongeren	😊	😊	😊
Actie 2: Verhalen delen: Human Library	😊	😊	😊

Actie 1: Gesprekken en aandacht voor jongeren

We voeren in 2023 in alle dorpen verkennende gesprekken met jongeren in de leeftijd van 12 tot 18 jaar. We doen dat op een manier die past bij het betreffende dorp, bijvoorbeeld aansluiten op een bestaand initiatief. Of in de vorm van een vuurkorfsessie en de Amigobus. We doen dit met de jongerenwerker en het sociaal team. We werken samen met de jongeren en het Sociaal Team aan een passend aanbod voor deze doelgroep. We willen dat deze jongeren zich thuis voelen in het dorp en verbonden blijven. Na de zomer starten we met de gesprekken. Deze gebruiken we ook als voorbereiding voor het in 2024 te vormen jeugd- en jongerenbeleid.

Actie 2: Verhalen delen: Human Library

In 2023 introduceren we het concept Human Library. Dit concept maakt ontmoetingsmogelijkheden tussen inwoners met een verschillende achtergrond mogelijk. We sluiten daarbij zoveel mogelijk aan bij evenementen in de gemeente. Vanaf Q3 zullen we starten met de realisatie van het concept.

Inwoners in een kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden.			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Bevorderen van een gezonde leefstijl en een gezonde leefomgeving	😊	😊	😊

Burgers nemen initiatieven op het gebied van leefomgeving en sociale samenhang.			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Ondersteunen van burgerinitiatieven	😊	😊	😊

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 5.332	38	- 335	- 5.629
Baten	182	-	554	736
Saldo van baten en lasten	- 5.150	38	219	- 4.892
Mutatie reserves				
Onttrekkingen	395	17	-	411
Mutatie reserves	395	17	-	411
Totaal	- 4.755	55	219	- 4.481

Toelichting

Indexering bijdrage in exploitatie en beheer (€ 119.000 hogere lasten)

Elektriciteit maatschappelijke accommodaties (€ 25.000 hogere lasten)

Hogere kosten voor elektriciteit door de gestegen prijs

Sporthal Posterholt (€ 51.000 hogere lasten en € 51.000 hogere baten)

De hogere kosten voor elektriciteit en gas worden doorberekend aan de sporthal.

SPUK Stimulering Sport (€ 100.000 hogere baten)

Roerdalen heeft een uitkering aangevraagd, en toegekend gekregen, voor de Regeling specifieke uitkering stimulering sport ter compensatie van in rekening gebrachte btw voor investeringen in sport.

SPUK Informatiepunt Digitale Overheid (budgettair neutraal, € 21.000 hogere baten en € 21.000 hogere lasten)

Rijksuitkering ter bekostiging van de realisatie of de instandhouding van de Informatiepunten Digital Overheid.

SPUK Regeling Sportakkoord 2020-2022 (budgettair neutraal, € 38.000 hogere baten en € 38.000 hogere lasten)

Roerdalen heeft in de afgelopen jaren bij het Rijk meerdere aanvragen ingediend voor de specifieke uitkering Stimulering Sport. Deze bedragen zijn ook toegekend. Hiervan resteer in 2023 nog een bedrag van € 38.000. Dit bedrag wordt opgevoerd in de begroting.

SPUK BREED (€ 344.000 hogere baten en € 230.000 hogere lasten)

Bij het Rijk is voor de specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 een uitkering aangevraagd en inmiddels toegekend voor de jaren 2023-2026.

Veiligheidsregio Limburg-Noord (GGD) (€ 55.000 hogere lasten)

Diverse onvoorziene ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat begrotingswijziging 1-2023 is opgesteld. Geconstateerd is dat niet alle extra kosten opgevangen kunnen worden binnen de beschikbare budgettaire ruimte. Zo is er sprake van loon- prijsstijgingen van personeel van 9,54% in 2023, is sprake van kostenverhogende secundaire arbeidsvoorwaarden alsmede stijging van kosten materiaal. De VRLN is genoodzaakt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage door te voeren.

Verschuiving subsidie budgetten Maatschappelijke dienstverlening van programma 1 naar programma 2 als onderdeel van de subsidietender (€ 282.000 lagere lasten)

Onderwijs/kinderopvang (€ 52.000 hogere lasten)

De kosten bewegingsonderwijs, sociaal medische indicaties en inspecties in het kader van de wet op de kinderopvang stijgen.

Diverse kleine afwijkingen (€ 26.000 hogere lasten)

Programma 2 Participatie, ondersteuning en zorg

Tactische doelen

Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord.			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Inzet praktijkondersteuner en GGZ-expertise jeugd in de basisondersteuning bij de huisarts	😊	😊	😞
Actie 2: Versterken en uitbreiden van de basisondersteuning van het Sociaal Team	😊	😊	😊
Actie 3: Gerichte extra inzet op gezinnen met complexe problematiek	😊	😞	😞
Actie 4: Gerichte inzet armoede en schuldhulpverlening	😊	😊	😊
Actie 5: Uitbreiden collectieve vormen van basisondersteuning	😊	😊	😊
Actie 6: Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo	😊	😞	😊
Actie 7: Pilot Behandelteams	😞	😞	😞
Actie 8: Extra begeleiding noodopvang vluchtelingen	😊	😊	😊

In het algemeen zien we binnen het sociaal domein dat de totale uitgaven toenemen. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de stijgende prijzen en de cao-ontwikkelingen die worden doorberekend door de aanbieders. Daarnaast zien we dat de transformatie in de regio achterblijft op het gebied van inkoop jeugd. Ook in Roerdalen zien we de landelijke trend van toenemende psychische problematiek bij de jeugd. We zien een lichte afname in de totale hoeveelheid ondersteuningstrajecten, maar de trajecten zijn wel zwaarder en langer. De maatregelen van het Rijk die ons ondersteunen in onze opgave om de zorg beschikbaar en betaalbaar te houden, zijn daarnaast ook nog vertraagd. Het lukt dan ook niet om de uitgaven te laten dalen.

Actie 3: Doorbreker

Wij zetten 1 fte gezinsondersteuning in voor complexe problematiek. We gaan werken aan een doorbraak in een beperkt aantal complexe dossiers. We experimenteren op vernieuwende manieren om inwoners uit armoede en schulden te halen. In lijn met de hierboven beschreven pilot koppelen we deze fte aan de nieuwe doorbraakmethode. De pilot is later gestart dan verwacht vanwege het ontbreken van bezetting in het integrale team, waardoor we het vooraf afgesproken aantal casussen niet zullen halen in 2023.

Actie 6: Beter passend specialistisch aanbod jeugd en Wmo

Aanvullend op de omvorming vindt regionale inkoop van gespecialiseerde hulp plaats. Wij willen dat de gespecialiseerde hulp beter aansluit op de leefwereld van onze inwoners, onze basisondersteuning en de lijn van de omvorming. Samen met de regiogemeenten werken wij aan een nieuwe vorm van inkoop. Op de schaal van Midden-Limburg bereiden wij in 2023 de nieuwe inkoop Wmo-begeleiding en Kortdurend Verblijf voor 2024 voor. Deze inkoop loopt conform de planning. Het kabinet stelt in 2023 daarnaast extra middelen beschikbaar voor de jeugdhulp. Het rijk legt op termijn een niet-vrijblijvende vorm van regionale samenwerking op in de vorm van een gemeenschappelijke regeling.

Actie 7: Pilot Behandelteams

Pilot gaat vooralsnog niet door. De pilot wordt uitgesteld in verband met de daarvoor noodzakelijke financiële investering in combinatie met de aanwezige tekorten binnen het sociaal domein. We hebben ook de wens om daarin meer regionaal te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn.

Financieel

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 22.829	- 1.578	- 5.340	- 29.747
Baten	5.260	-	2.522	7.782
Saldo van baten en lasten	- 17.569	- 1.578	- 2.818	- 21.965
Mutatie reserves				
Onttrekkingen	20	1.485	-	1.505
Mutatie reserves	20	1.485	-	1.505
Totaal	- 17.549	- 94	- 2.818	- 20.461

Toelichting

Leerlingenvervoer (€ 33.000 hogere lasten)

Wegens hogere kosten en een stijgend aantal leerlingen onder andere door de noodopvang van Oekraïense ontheemden stijgen de kosten. Voor het leerlingenvervoer van de Oekraïense ontheemden hebben we wel een compensatie gekregen in de algemene uitkering.

Uitkeringen (€ 167.000 hogere baten en € 834.000 hogere lasten)

Per 1 januari 2023 zijn de minimumlonen geïndexeerd met 10,15% wat leidt tot een stijging van de bijstandsnormen en de maximale loonkostensubsidie (LKS). Gemeenten ontvangen extra budget voor deze loonbijstelling bij de definitieve budgetten in 2023 van het Rijk middels de gebundelde uitkering voor het bekostigen van de uitkeringen voor de Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2004. Daarnaast zien we een piek in de aantallen uitkeringen doordat we sinds 2022 aan onze taakstelling voldoen voor de inburgering. De statushouders worden begeleid naar werk, maar ontvangen ter overbrugging van de inburgeringsperiode een uitkering. Compensatie van het Rijk voor deze extra uitgaven vindt plaats in het jaar volgend op het afgesloten dienstjaar. Deze systematiek zorgt ervoor dat voor gemeenten een tekort kan ontstaan omdat inkomsten en uitgaven niet synchroon lopen. Indien een gemeente een tekort heeft boven de eigenrisicodrempel, kan onder voorwaarden een vangnetuitkering worden aangevraagd. Deze aanvraag wordt voorbereid, tevens wordt onderzocht naar mogelijke aanvullende maatregelen om dit tekort terug te dringen.

Ten slotte is per 1 januari 2023 ook de leeftijd die geldt voor de kostendelersnorm verhoogd van 21 jaar naar 27 jaar. Door deze wijziging zijn er gezinnen met een uitkering die door deze verandering meer geld krijgen.

Bijzondere bijstand, minimaregelingen en schuldhulpverlening (€ 182.000 hogere lasten)

Het aantal inwoners dat een beroep doet op bijzondere bijstand, minimaregeling en of schuldhulpverlening neemt toe. Enerzijds is dit te verklaren door een groter wordende groep inwoners dat problemen heeft met rondkomen en hulp nodig heeft. En anderzijds zien we dat we meer mensen bereiken door de inzet van de VoorzieningenWijzer, het formulierensteunpunt en het

frequenter communiceren over de regelingen. In de meicirculaire 2023 is een gedeeltelijke compensatie verwerkt voor deze kosten.

Sociale werkvoorziening (€ 199.000 hogere lasten)

Doorbetaling van de, via de meicirculaire 2023, rijksbijdrage aan Westrom. De inkomst is onderdeel van de gemeentefondsuitkering, die is verantwoord in programma 8.

Jeugdzorg (€ 1.370.000 hogere lasten)

Ondanks de positieve resultaten van pilots stijgen de kosten. De coronajaren hebben op de jongeren een grote impact gehad en de psychische gezondheid toont een neerwaartse trend, met als gevolg stijging van de kosten. Het aantal jeugdigen in jeugdzorg neemt weliswaar licht af, maar er is wel een stijging te zien in de zwaardere zorg en de duur van trajecten. Daarnaast hebben we een forse taakstelling toegepast op het budget in het kader van de omvorming sociaal domein. Het is dus niet alleen zo dat de uitgaven gestegen zijn, we hebben in het kader van de omvorming ook een taakstelling opgenomen in de begroting die niet wordt behaald dit jaar. Dat is het gevolg van de bovenstaande redenen, vertragingen in het opstarten van de pilots door corona en de krapte op de arbeidsmarkt, waardoor personeel minder en later beschikbaar is.

Pilot lokaal behandelteam (€ 175.000 lagere lasten)

Pilot gaat vooralsnog niet door. De pilot wordt uitgesteld in verband met de daarvoor noodzakelijke financiële investering in combinatie met de aanwezige tekorten binnen het sociaal domein. We hebben ook de wens om daarin meer regionaal te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn in het laagdrempelig en indicatie loos beschikbaar maken van meer gespecialiseerde jeugdhulp voor onze inwoners. Ten slotte hebben we beperkt beschikbare ambtelijke capaciteit om deze pilot uit te voeren.

Verschuiving subsidiebudgetten Maatschappelijke dienstverlening van programma 1 naar programma 2 als onderdeel van de subsidietender (€ 282.000 hogere lasten)

Maatschappelijke begeleiding inburgeringsplichtige asielmigranten (€ 28.000 hogere lasten)

Middels de meicirculaire 2023 ontvangt Roerdalen een decentralisatie-uitkering inzake maatschappelijke begeleiding. De lasten worden verantwoord in programma 2, de inkomst, als onderdeel van de algemene uitkering, in programma 8.

Wmo, huishoudelijke hulp (€ 192.000 hogere lasten)

Als gevolg van een tariefswijziging zijn de kosten van hulp bij het huishouden opnieuw hoger dan begroot. Op basis van de eerst kwartaalrapportage 2023, opgesteld door de MER-SD, stellen wij het budget bij.

Hogere bijdrage aan gemeenschappelijke regeling Omnibuzz (€ 25.000 hogere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2023-2 van Omnibuzz.

Gemeentelijke bijdrage Sc MER-SD (€ 181.000 hogere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2023-2 van het servicecentrum MER sociaal domein. Hier staat (gedeeltelijk) een rijksvergoeding tegenover inzake de uitbetaling van de energietoeslag in programma 8.

Saldo Modulaire Gemeenschappelijke Regeling SD LN (€ 60.000 hogere baten en € 150.000 lagere lasten)

Bijstelling aan de hand van de door de MGR SD LN aangeleverde begrotingswijziging 2023 en inzet saldo ter dekking van stijgende kosten.

Budget neutrale wijzigingen

Onderwijsachterstandenbeleid (€ 152.000 hogere baten en lasten)

Het Rijk heeft een specifieke uitkering toegekend ter voorkoming en bestrijding van onderwijsachterstanden in de Nederlandse taal, het voorkomen van segregatie en het bevorderen van integratie. Het saldo per 31 december 2022 wordt opgevoerd op de begroting.

Nationaal Programma Onderwijs 2021-2023 (€ 74.000 hogere baten en lasten)

Het Rijk heeft een specifieke uitkering toegekend om gemeenten de mogelijkheid te bieden om in samenwerking met scholen en lokale partijen maatregelen te treffen om de onderwijsvertragingen bij kinderen als gevolg van COVID-19 in te lopen. Het saldo per 31 december 2022 wordt opgevoerd op de begroting.

Aanpak energiearmoede (€ 114.000 hogere baten en lasten)

Het Rijk heeft een specifieke uitkering toegekend voor de aanpak van energiearmoede. De gemeente kan deze middelen inzetten om huishouders, die vanwege de gestegen energielasten in een kwetsbare positie zijn geraakt, te ondersteunen bij het nemen van maatregelen om de energierekening te verlagen. Het saldo per 31 december 2022 wordt opgevoerd op de begroting.

SPUK BREED (€ 37.000 hogere baten en lasten)

Bij het Rijk is voor de specifieke uitkering versterking voor sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023-2026 een uitkering aangevraagd en inmiddels toegekend voor de jaren 2023-2026.

Nieuwe wet inburgering 2021 (€ 338.000 hogere baten en lasten)

Het Rijk heeft een specifieke uitkering toegekend voor het beschikbaar stellen van voorzieningen aan inburgeringsplichtigen die bijdragen aan de inburgeringsplicht. Deze specifieke uitkering is een voorschot voor de ingekochte inburgeringscursussen (B1 route, Z-route en Onderwijsroute), inclusief de maatschappelijke begeleiding module Arbeidsmarktparticipatie en Participatieverklaring. Het voorschot is gebaseerd op de jaarlijkse taakstelling statushouders. Ook het saldo per 31 december 2022 wordt opgevoerd op de begroting.

SPUK-bekostiging opvang ontheemden Oekraïne (€ 1.549.000 hogere baten en lasten)

Het Rijk heeft een specifieke uitkering toegekend om gemeenten te compenseren voor de kosten die zij maken voor het realiseren en exploiteren van de opvang en verstrekkingen aan ontheemden uit Oekraïne.

Diverse kleine afwijkingen (€ 75.000 hogere lasten, € 31.000 hogere baten)

Programma 3 Veilige dorpen

Tactische doelen

Samen met onze veiligheidspartners voorkomen en beperken we risico's dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit of overlastsituaties. Waar mogelijk beëindigen we de situatie			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: We faciliteren en stimuleren inwoners zodat zij zelf maatregelen nemen om te voorkomen dat ze slachtoffer zijn van criminaliteit of onveilige situaties	😊	😊	😊
Actie 2: Versteven en uitvoeren (grensoverschrijdende) brandpreventie	😊	😊	😞
Actie 3: Vergroten capaciteit en zichtbaarheid van de BOA's en wijkagenten	😊	😊	😊
Actie 4: Versteven bestuurlijke aanpak ondermijning	😊	😊	😊
Actie 5: Actualiseren bestuurlijke instrumenten in de aanpak van ondermijning en overlast	😊	😊	😊
Actie6: Vergroten bewustwording ondermijning in de organisatie	😊	😊	😊
Actie 7: Vergroten bewustwording en meldingsbereidheid over veiligheid en leefbaarheid onder inwoners	😊	😊	😊
Actie 8: Herinrichten vernietigingslocatie explosieven	😊	😊	😊
Actie 9: In beeld brengen mogelijke locaties explosieven	😊	😊	😊

Actie 2: Versteven en uitvoeren (grensoverschrijdende) brandpreventie.

De aanvraag bij de Euregio voor het bosbrandpreventieproject is vertraagd. We willen deze subsidieaanvraag dit jaar nog indienen.

Sterker positioneren van de domeinen zorg en veiligheid, zowel lokaal als regionaal			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Versterken domeinen zorg en veiligheid	😊	😊	😊
Actie 2: Focus op resultaat in gezamenlijke opgaven	😊	😊	😊
Actie 3: Geweld in afhankelijkheidsrelaties op de kaart zetten	😊	😊	😊

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 2.345	-	- 161	- 2.506
Baten	93	-	100	193
Saldo van baten en lasten	- 2.252	-	- 62	- 2.313
Totaal	- 2.252	-	- 62	- 2.313

Toelichting*Veiligheidsregio Limburg-Noord (€ 112.000 hogere lasten)*

Diverse onvoorziene ontwikkelingen maken het noodzakelijk dat begrotingswijziging 1-2023 is opgesteld. De Veiligheidsregio kan niet alle extra kosten opvangen binnen de beschikbare budgettaire ruimte. Zo is er sprake van loon- prijsstijgingen van personeel van 9,54% in 2023, is sprake van kostenverhogende secundaire arbeidsvoorwaarden en stijging van kosten materiaal. De VRLN is genoodzaakt een verhoging van de gemeentelijke bijdrage door te voeren.

Hoogwaterwacht (€ 30.000 hogere lasten, € 15.000 hogere baten)

Het Nationaal Rampenfonds faciliteert met € 15.000 in het initiatief Hoogwaterwachten.

Rijksvergoeding ramp hoogwater juli 2021 (€ 122.000 hogere baten)

Van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland hebben we een bijdrage in de kosten ontvangen die de gemeente Roerdalen heeft gemaakt ter bestrijding van de overstroming in de provincie Limburg in juli 2021. De aanvraag voor deze vergoeding heeft plaatsgevonden in september 2022, de definitieve toekenning heeft plaatsgevonden in april 2023.

Rijksvergoeding bommenregeling (€ 37.000 lagere baten)

De rijksvergoeding voor de bommenregeling krijgen we uitgekeerd via de gemeentefondsuitkering. Daarom wordt de geraamde inkomsten in 2023 verlaagd.

Diverse kleine afwijkingen (€ 19.000 hogere lasten)

Programma 4 Economie, natuur, toerisme en cultuur

Tactische doelen

Invoeren van de Omgevingswet en werken met de Omgevingswet			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Samenstellen Omgevingsplan	😊	😞	😊
Actie 2: Aansluiten Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	😞	😞	😞

De Omgevingswet geeft onze inwoners meer mogelijkheden voor de invulling van hun eigen leefomgeving. De gedachte van de Omgevingswet sluit aan bij onze programmalijnen “Samen Doen”, “Andere Overheid” en bij onze vier kernwaarden “Vertrouwen, Respect, Gelijkwaardigheid en Verantwoordelijkheid”. Eveneens zorgt de Omgevingswet voor het samenvoegen van wetten en een vereenvoudiging van de regels. In november 2017 heeft de gemeenteraad het Programmaplan implementatie Omgevingswet vastgesteld. De uitvoering hiervan moet worden bijgesteld aangezien de inwerkingtreding van de Omgevingswet meermaals is uitgesteld (nu tot 1 januari 2024). De invoeringskosten van de Omgevingswet lijken, in lijn met landelijke ontwikkelingen, hoger dan vooraf aangenomen.

Actie 1: Samenstellen Omgevingsplan

In het Omgevingsplan komen alle regelingen die te maken hebben met de fysieke leefomgeving samen op één plaats. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet worden de huidige regels van rechtswege onderdeel van het Omgevingsplan. Voor het einde van 2023 ligt er een uitgangspuntennotitie voor die aangeeft hoe we de komende jaren komen tot één gebiedsdekkend Omgevingsplan.

Vanaf 2024 werken we aan het samenstellen van het Omgevingsplan. Wij gaan aan de slag met het aanpassen van de huidige bestemmingsplanregels naar regels in het Omgevingsplan, de zogenaamde set van basisregels. Nadat de basisregelset is opgesteld en verankerd is in het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gaan we het DSO verder vullen met regels uit verordeningen en beleidsregels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving. Uiterlijk eind 2029 hebben we dan een gebiedsdekkend Omgevingsplan.

Actie 2: Aansluiten Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

Bij de start van de Omgevingswet moeten drie lokale systemen zijn aangesloten op de landelijke voorziening van het DSO. Met de koppelingen kunnen de lokale systemen en de landelijke voorzieningen informatie uitwisselen. De gemeente is aangesloten op het DSO.

De basis is hiermee gereed. Het kan zijn dat er nog nieuwe software noodzakelijk is om de koppeling tussen het DSO en de lokale systemen goed te laten verlopen. Zowel op inhoud als financiën is nog veel onduidelijk. Het lijkt er nu op dat landelijk gezien het digitaal stelsel onvoldoende zal werken. Onder voorbehoud van de technische werking van het digitaal stelsel wordt na de inwerkingtreding van de Omgevingswet het digitaal stelsel gevuld met onder andere regels uit het Omgevingsplan en zo genaamde Toepasbare regels. Dit zijn vragenlijsten waarmee gebruikers zelf na kunnen gaan of er een toestemming noodzakelijk is voor plannen in de leefomgeving. De vragenlijsten zijn gebaseerd op het gemeentelijk beleid. Met een vragenboom krijgt een gebruiker, zoals een initiatiefnemer,

concreet antwoord op bijvoorbeeld de vraag: “Mag ik hier (op deze locatie) mijn initiatief starten of heb ik daar bijvoorbeeld een vergunning voor nodig?”.

Operationeel doel

Bij ingang van de Omgevingswet de basis functionaliteiten van het DSO werkend hebben.

Groene gemeente met gezond ondernemersklimaat			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Nieuwe natuur realiseren, Gebiedsproces Flinke Ven	😊	😊	😊
Actie 2: Beheer en Natuurontwikkeling gemeentelijke bossen en natuurterreinen.	😊	😊	😞
Actie 3: Kaderrichtlijn water, Groene bergingen langs de Vlootbeek realiseren	😊	😊	😐
Actie 4: Inzetten op nationaal park (De Meinweg) nieuwe Stijl	😊	😊	😊
Actie 5: Initiatieven van inwoners en ondernemers steunen	😊	😊	😊
Actie 6: Regionale Samenwerking	😊	😐	😞
Actie 7: Verbeteren toeristische en recreatieve mogelijkheden	😊	😊	😊

Het is ons doel om een groene gemeente met een gezond ondernemersklimaat te worden c.q. te blijven, wat onder andere door de natuurrealisatie en recreatieve en toeristische doelen wordt nagestreefd. Hierbij zijn zowel onze inwoners, onze ondernemers alsook diverse verbonden partijen en instanties van belang, wij staan hier immers samen voor aan de lat (Samen Doen). Bij de energie en warmtetransitie uit zich deze participatie doordat wij aandacht ervoor hebben dat inwoners mee kunnen doen, stimuleren wij lokaal eigenaarschap waar mogelijk en werken wij met (energie)coaches en een loket voor inwoners.

Actie 2: *Beheer en Natuurontwikkeling gemeentelijke bossen en natuurterreinen.*

In het bosgebied de Tuinen tussen Herkenbosch en het spoor zijn de kapwerkzaamheden voor de omvorming uitgevoerd. Natuurlijke verjonging en aanplant in het najaar gaan ervoor zorgen dat de bosverjonging en de omvorming naar een meer klimaatbestendig bos plaatsvindt.

We starten met de uitvoering van het project Natuurbrandmanagement 2023-2026, INTERREG VI – A. Dit project heeft vertraging opgelopen en is niet in het voorjaar 2023 gestart maar zal pas eind 2023 starten, nadat de Euregionale subsidie is verleend. Als gemeente doen wij mee met de bos- en natuurgebieden die gemeentelijk eigendom zijn.

Actie 3: *Kaderrichtlijn water, Groene bergingen langs de Vlootbeek realiseren*

Inmiddels zijn 6 van de 8 locaties langs de Vlootbeek gerealiseerd. Afronding van het gehele project Vlootbeek verschuift van 2023 naar 2024. De locatie Sportlaan in Montfort is in voorbereiding en voeren we uit in combinatie met de herinrichting van de Sportlaan en omgeving. Voor de locatie Borgsweg loopt een bezwarenprocedure.

Actie 5: Initiatieven van inwoners en ondernemers ondersteunen.

We zetten in op een intensieve samenwerking met ondernemers en ondersteunen daarbij economische ontwikkelingen. Ondernemers met plannen op het gebied van cultuur, recreatie en toerisme faciliteren we via maatwerk zo optimaal mogelijk. Zo is er een centraal aanspreekpunt voor ondernemers via onze bedrijfscontactfunctionaris. Aanvullend zijn er enkele stimulerings/subsidie-regelingen beschikbaar waarmee ontwikkelingen met een economische spin-off worden ondersteund. De beschikbare regelingen worden veelvuldig onder de aandacht gebracht. Daarnaast vindt er periodiek overleg plaats met lokale ondernemers- en belangenverenigingen.

In 2023 is het nieuwe Beleidskader Recreatie & Toerisme 2023-2027 vastgesteld en is gestart met de verdere uitwerking naar een concreet uitvoeringsplan.

Actie 6: Regionale Samenwerking.

Er wordt vanuit de Samenwerking Midden Limburg (SML) gewerkt aan het Uitvoeringsprogramma van de Investeringsagenda.

Bij een Regio Deal werken Rijk en regio als partners samen om belangrijke opgaven in Nederland aan te pakken en de brede welvaart te vergroten. Gemeenten, provincies, kennis- en culturele instituten, ondernemers en maatschappelijke organisaties maken samen een integrale aanpak die past bij de opgave en het DNA van het gebied. Regio's dragen hier ook zelf financieel aan bij. Begin dit jaar is bekend geworden dat de aanvraag 4de tranche niet werd toegekend aan onze regio. Het Rijk verzocht onze regio wel nadrukkelijk de aanvraag opnieuw in te dienen voor de 5de tranche, zodra de aanvraag op enkele plekken verder is uitgewerkt. In 2023 wordt er in Midden Limburg gewerkt aan het aanscherpen van de aanvraag voor de Regio Deal. Om dit gedegen te kunnen doen is extra capaciteit (en daarmee ook geld) vrijgemaakt in iedere regiogemeente. Onder de regiogemeenten zijn de thema's verdeeld, Roerdalen is bestuurlijk 2de trekker voor het thema Leefbaarheid.

Invulling geven aan de energie- en warmtetransitie			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Realiseren van duurzame grootschalige opwek van energie	☹️	☹️	☹️
Actie 2: Stimuleren duurzame opwek kleinschalig en besparing inwoners	😊	😊	😊
Actie 3: Doorontwikkelen warmtetransitie	☹️	😊	☹️
Actie 4: Ondernemersaanpak	☹️	😊	☹️
Actie 5: Gemeente Roerdalen en maatschappelijke organisaties	☹️	😊	☹️

Actie 1: Realiseren van duurzame grootschalige opwek van energie

Uit een eerste verkennend onderzoek lijkt het Meinweg plateau niet geschikt te zijn voor windenergie. Windmolens zouden zorgen voor onomkeerbare aantasting van het leefgebied van een aantal zeldzame diersoorten. Daardoor kunnen we niet voldoen aan wet- en regelgeving om deze

soorten te beschermen. Zodra het definitieve rapport beschikbaar is nemen we hier een standpunt over in. Eerder heeft de raad al besloten dat andere gebieden in Roerdalen niet in aanmerking komen voor windenergie. Het is de vraag welke mogelijkheden er dan nog zijn voor grootschalige opwek van duurzame energie. Dit is één van de onderwerpen in de ontwikkeling van nieuw duurzaamheidsbeleid in de tweede helft van 2023.

Met het Zonnestation Montfort zitten we in de fase voor de vergunningsaanvraag. We wilden de realisatiefase al in 2023 starten, maar dat bleek niet realistisch. We voorzien deze fase nu eind 2024.

Actie 3: Doorontwikkelen warmtetransitie

We gaan na een zorgvuldige analyse een wijkaanpak uitrollen om huizen duurzaam toekomstbestendig te maken. De analyse en de eerste uitvoerende activiteiten doen we in 2023. Het geplande inwonerloket, specifieke vooradvies over warmte komt er niet, omdat dit al voorzien is in het duurzaam bouwloket.

Actie 4: Ondernemersaanpak

Bij de uitvoering van dit actiepunt bleek dat er veel interesse was voor voorlichting. Die werd helaas nauwelijks opgevolgd door concrete verduurzamingsmaatregelen (zoals bijvoorbeeld isolatie of opwek). De gestelde doelen blijken daarom niet realistisch. We gaan afstemmen met de Omgevingsdienst en/of Regionale UitvoeringsDienst (RUD) over vervolgacties om ondernemers te stimuleren tot concrete maatregelen.

Actie 5: Gemeente Roerdalen en maatschappelijke organisaties

De twee zonnedaken op gemeentelijk vastgoed blijken qua ligging lastig voor een zonnedak. Ook zijn er beperkte mogelijkheden om de zonnedaken aan te sluiten bij Enexis. Er is weinig tot geen ruimte op het stroomnet.

Alle verenigingen krijgen een aanbod tot maatwerk om zo in hun energiebehoefte te voorzien. Dit proces zal waarschijnlijk langer duren dan in eerste instantie gedacht. De eerste uitvoerwerkzaamheden zijn voorzien in 2023. De meeste werkzaamheden zullen in 2024 opgepakt worden.

Investeren om te renderen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Plan van aanpak investeringen	😊	😊	😞

Zie toelichting 'investeren in duurzaamheid om te renderen' op bladzijde 4.

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 1.788	- 644	- 321	- 2.753
Baten	681	-	1.159	1.840
Saldo van baten en lasten	- 1.107	- 644	838	- 913
Mutatie reserves				
Onttrekkingen	288	664	13	965
Mutatie reserves	288	664	13	965
Totaal	- 819	21	851	53

Toelichting

Electra weekmarkten, kermessen en monumenten (€ 31.000 hogere lasten)

Hogere kosten voor elektriciteit door gestegen prijs.

Duurzaamheid / SPUK CDOKE Klimaat- en energiebeleid (€ 303.000 hogere lasten en € 179.000 hogere inkomsten)

In het kader van duurzaamheid vindt er een budgetverschuiving van € 124.000 vanuit programma 5 naar programma 4 plaats. Per saldo budgettair neutraal.

Door de hogere ontvangen SPUK uitkering zijn er extra middelen ad. € 179.000 beschikbaar voor duurzaamheid. De hogere inkomsten betreft de aanvullende gelden op de reeds verwachte middelen.

Recreatie en toerisme (€ 13.000 hogere lasten ten laste van de reserve Toerisme)

Het aanpassen van wandelboekjes, het ontwerpen van flyers Geluksplekken, communicatie van extra evenementen, communicatie met ondernemers en overige Klein Geluk werkzaamheden vraagt eenmalig om extra capaciteit. Wij stellen voor de reserve Toerisme hiervoor in te zetten.

Natuurbeheer en natuurontwikkeling (€ 1.000.000 hogere baten)

De Provincie Limburg en de gemeente Roerdalen zijn in onderhandeling over een grondruil van ongeveer 41,5 hectare landbouwgrond gelegen in het Flinke Ven te Herkenbosch (eigendom Gemeente) en 13 hectare landbouwgrond nabij de stort voor de realisatie van een zonnepark (eigendom Provincie Limburg).

Uitgangspunt is dat de percelen zullen worden geruild op basis van taxatiewaarde en dat de levering eind 2023 plaats gaat vinden. Zoals het er nu uit ziet zal dit voor de gemeente Roerdalen een boekwinst opleveren van € 1.000.000- en gaan we er qua landbouwareaal 28,5 hectare op achteruit. Van de 13 hectare landbouwgrond welke wij in deze ruil geleverd gaan krijgen worden er ongeveer 8 ingezet voor de realisatie van een zonnepark nabij de stortplaats in Montfort.

Diverse kleine afwijkingen (€ 26.000 lagere lasten, € 20.000 lagere baten)

Programma 5 Woonomgeving

Tactische doelen

Het bereiken van een woningvoorraad die qua kwaliteit, aantallen en proces goed aansluit bij de behoefte van onze inwoners			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Regionaal woningbehoefteonderzoek actualiseren	😊	😐	😐
Actie 2: Afsluiten Meerjarige prestatieafspraken Roerdalen met Wonen Limburg	😊	😊	😊
Actie 3: Lokale prestatieafspraken actualiseren	😊	😊	😊
Actie 4: Project tijdelijke woningen in alle dorpen (prioritaire/speerpunt programma overstijgend)	😞	😐	😐

Actie 1: Regionaal woningbehoefteonderzoek actualiseren

In 2023 wordt het proces voor een nieuw woningbehoefteonderzoek opgestart. Het huidige woningbehoefteonderzoek uit 2018 wordt geactualiseerd, dit wordt voorgeschreven in de Provinciale Omgevingsverordening.

De oorspronkelijke planning staat onder druk, maar lijkt voorsnog haalbaar. Het Rijk trekt steeds meer de regie op de woningmarkt naar zich toe. Sinds het Rijk met de gemeenten de Woondeals heeft gesloten (maart 2023) komen daardoor steeds meer werkzaamheden bij de gemeenten te liggen. Dit vergt additionele capaciteit op het beleidsveld wonen ten opzichte van voorgaande jaren. Het opstellen van de woonzorgvisie vraagt om inzet, het proces hiervoor is in 2023 gestart. Sinds het 2de kwartaal is de reguliere capaciteit weer op niveau, maar door alle ontwikkelingen staat de reguliere capaciteit op dit beleidsveld onder druk. Er is extra capaciteit ingehuurd, om de ontstane achterstanden weg te werken en ruimte te geven voor de additionele werkzaamheden die vanaf het Rijk komen.

Algemeen

We werken actief mee met de realisatie van enkele (grotere) woningbouwprojecten zoals de herontwikkeling locatie Petrusberg en locatie Brombemke in Sint Odiliënberg en diverse woonzorglocaties (zoals aan de Dorpsstraat in Melick en de Hoogstraat in Montfort).

In de begroting is daarnaast voor 2023 opgenomen dat diverse woningbouwprojecten onder regie van de gemeente Roerdalen worden gestart, gecontinueerd of afgerond. Door druk op de formatie en vacatures staat deze planning onder druk. Voorsnog lijkt de planning haalbaar, echter een beperkte winstwaarschuwing is aan de orde.

De volgende projecten vallen onder de regie van gemeente Roerdalen:

Project 1: Hammerstraat/Muyttertweg in Herkenbosch.

De gemeente zal waar nodig de grondeigenaren blijven faciliteren.

Project 2: Wienkeskoel fase 3 Melick.

We onderzoeken of Wienkeskoel enkel wordt afgerond met de ontwikkeling van enkele bouwkavels, of dat er een groter uitbreidingsgebied kan worden gerealiseerd. Om dit te onderzoeken is een voorbereidingskrediet beschikbaar. Er worden naar verwachting kosten gemaakt voor het opstellen

van een stedenbouwkundig plan en eerste globale grondexploitatie. Op basis van Samen Doen wordt de omgeving tijdig in de plannen meegenomen.

Project 3: Afronding wijk Holsterveld in Vlodrop.

In 2021 is de grondexploitatie van Holsterveld in Vlodrop heropend. Inmiddels zijn (koop)overeenkomsten gesloten met Wonen Limburg voor de bouw van 10 huurwoningen en met een ontwikkelaar voor de bouw van 10 levensloopbestendige koopwoningen. De gemeente heeft 7 vrije bouw kavels in de verkoop, echter zijn deze nog niet allemaal verkocht. Dat heeft geen gevolgen voor inhoud of financiën, maar wel voor de planning. In 2024 vinden naar verwachting de eerste bouwwerkzaamheden plaats.

Project 4: Centrumplan Herkenbosch.

Het voornemen is om binnen het plangebied sociale huurappartementen en grondgebonden (levensloopbestendige)woningen te realiseren. Voor de sociale huurappartementen is een (koop)overeenkomst gesloten met Wonen Limburg en voor de grondgebonden (levensloopbestendige) woningen is een (koop)overeenkomst gesloten met een ontwikkelde partij. Het terrein wordt naar verwachting in het najaar van 2023 bouwrijp gemaakt. In het tweede kwartaal van 2024 starten naar verwachting de bouwwerkzaamheden. Om het tekort zo veel als mogelijk te verkleinen is een aanvraag voor Kwaliteit Limburgse Centra (KLC) subsidie ingediend bij de Provincie Limburg.

Project 5: Uitbreiding woonwagendplaatsen.

De uitbreidingslocatie in Montfort is inmiddels aangekocht en daarvoor wordt op dit moment een inrichtingsplan opgesteld op basis van wensen van alle betrokkenen. Voor de locatie in Melick vinden onderhandelingen over grondoverdracht plaats voordat daar plannen en ramingen kunnen worden opgesteld. Daar komen we met een separaat voorstel voor terug bij uw raad. Uitvoering in Herkenbosch is in 2024 voorzien. Voor de inhuur van externe ondersteuning zijn ook middelen geraamd, afhankelijk van de uitvoering van het project moeten deze nog worden bijgesteld.

Actie 4 (Prioritaire/speerpunt programma overstijgend): Project tijdelijke woningen in alle dorpen

Vanwege de oorlog in de Oekraïne en de opgave ten behoeve van statushouders gaat de gemeente 12 tijdelijke woningen per dorp realiseren. Deze tijdelijke huisvesting is ook bedoeld voor spoedzoekers en starters uit de eigen gemeente. Deze woningen worden evenredig verdeeld over de zes woonkernen. De uitvoering vindt gefaseerd plaats. Bij de locatiekeuzes wordt intensief overlegd met de inwoners uit de dorpen. De werkzaamheden verlopen niet volgens planning. De eerste woningen worden medio 2023 gerealiseerd. Eind 2023, begin 2024 vindt verdere realisatie plaats. Meerdere medewerkers van diverse teams zijn betrokken bij dit project, onder andere specialisten ruimtelijke ordening en openbare werken. Daarvoor is in 2023 en waarschijnlijk 2024 vervangingscapaciteit nodig. Ook worden er extra uitgaven verwacht voor de inhuur van externe expertise zoals een rentmeester en milieutechnische adviesbureaus. Vooralsnog passen de uitgaven binnen het krediet dat door de gemeenteraad is vastgesteld. Vanuit het rijk en de provincie ontvangen we diversen subsidies om dit te financieren, binnenkort wordt hierover de balans opgemaakt.

Prettige woon- en leefomgeving			
<i>Onderwerp</i>	<i>Inhoud</i>	<i>Financiën</i>	<i>Planning</i>
Actie 1: Monitoren nieuwe afvalinzameling	😊	😊	😊
Actie 2: Bewustwording van duurzaamheid via het aanbieden lespakketten op scholen	😊	😊	😊

Actie 2: Bewustwording van duurzaamheid via het aanbieden lespakketten op scholen

Bewustwording op het gebied van duurzaamheid begint bij onze jongste inwoners. In 2022 is er één basisschool in onze gemeente actief bezig geweest om afvalscheiding onder de aandacht te brengen van haar leerlingen. Onze ambitie is dat eind 2025 alle basisscholen in onze gemeente gebruik maken van onze gratis lespakketten door deze op te nemen in het lesprogramma en waar nodig de scholen te voorzien van materialen om de diverse afvalstromen te kunnen scheiden.

Inmiddels zijn er een viertal basisscholen (Melick, Montfort, Sint Odiliënberg en Vlodrop) die gebruik maken van het gratis lesprogramma van RD Maasland. De scholen in Herkenbosch en Posterholt zullen wij dit jaar nogmaals benaderen.

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 6.040	- 2.489	1.114	- 7.414
Baten	5.242	-	- 398	4.844
Saldo van baten en lasten	- 798	- 2.489	717	- 2.570
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 389	-	357	- 32
Onttrekkingen	-	2.435	- 978	1.457
Mutatie reserves	- 389	2.435	- 620	1.425
Totaal	- 1.187	- 54	96	- 1.145

Toelichting*Wonen (€ 40.000 hogere lasten)*

Extra budget nodig voor de inhuur van externe adviseur voor het project contourenbeleid en woonzorgvisie.

Milieubeheer (€ 124.000 lagere lasten)

Dit budget schuift, in het kader van duurzaamheid, naar programma 4. Per saldo budgettair neutraal.

Herziening bestemmingsplannen (€ 87.000 lagere lasten)

Het budget van de functie specialist team REO is overgeheveld naar het team REO in programma 7.

Tijdelijke opvang statushouders en noodopvang (€ 80.000 hogere lasten)

Bijstelling van het budget tijdelijk personeel met € 40.000 en externe adviseurs met € 40.000 om het project tijdelijke opvang te kunnen afronden.

Herontwikkeling Centrum Herkenbosch (€ 1.035.000 lagere lasten, deze worden gedekt door een lagere onttrekking uit de algemene reserve € 1.035.000)

Het project herontwikkeling Centrum Herkenbosch is nog niet afgerond, de kosten zijn hierdoor lager en zal de dekking uit de algemene reserve ook niet plaatsvinden.

Holsterveld (€ 316.000 lagere lasten, € 482.000 lagere baten deze worden gedekt door een lagere storting in de reserve bouwgrondexploitatie € 357.000)

Doordat de verkoop van de bouw kavels achter loopt, lopen de aanneemkosten ook achter. Hierdoor is de onttrekking uit de reserve bouwgrondexploitatie lager.

Bouwgrondexploitatie (€ 216.000 lagere baten)

Door de aanpassingen in de bouwgrondexploitatie bij Holsterveld is de winstneming lager.

Omgevingsdienst (lagere baten € 52.000)

De leges vergunningen omgevingsdienst zijn naar beneden bijgesteld, omdat er bijna geen aanvragen voor uitwegvergunningen zijn.

SC-MER OD (€ 261.000 hogere lasten, deze kosten worden deels gedekt door een onttrekking uit de reserve omgevingswet € 57.000)

Hogere bijdrage aan SC-MER OD naar aanleiding van de 2^e begrotingswijziging 2023.

Ruimtelijke ordening (€ 30.000 hogere baten)

Oud papier (€ 25.000 lagere baten)

Het opgehaalde papier levert minder op dan begroot.

Zonnepark Montfort (€ 25.000 hogere lasten)

De deelname aan het zonnepark Montfort is vertraagd, waardoor de ombuiging in 2023 nog niet gerealiseerd kan worden.

Plaatsen zonnepanelen eigen vastgoed//isoleren/LED-verlichting (€ 31.000 hogere lasten)

Het plaatsen van zonnepanelen op eigen vastgoed is vertraagd.

Omgevingsvergunningen (€ 348.000 hogere baten)

We verwachten dit jaar meer leges te ontvangen in verband met grotere projecten.

Diverse kleine afwijkingen (€ 11.000 hogere lasten en € 1.000 lagere baten)

Programma 6 Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Tactische doelen

Samen met inwoners werken aan integrale gebiedsgerichte projecten en beleid			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Realisatie van de reconstructie Zandstraat in Montfort	😊	😊	😊
Actie 2: Start van de realisatie van de herinrichting van de markt in Vlodrop	😊	😊	😊
Actie 3: Start van de reconstructie van de Dorpsstraat en Groenstraat in Melick	😊	😊	😊
Actie 4: Afronding parkeervoorzieningen rondom dorpspark Schepersheuvel en sporthal in Sint Odiliënberg	😊	😊	😊
Actie 5: Afronding mobiliteitsplan	😊	😊	😊
Actie 6: Overdracht woonwagenlocatie Sint Odiliënberg	😞	😊	😞

Actie 6: Overdracht woonwagenlocatie Sint Odiliënberg

Voor de overdracht van de woonwagenlocatie in Sint Odiliënberg moeten ten aanzien van privaatrecht (huurcontracten) en publiekrecht (gebruik van de gronden) enkele zaken geregeld worden. Het plan van aanpak hiervoor moet geactualiseerd worden en vervolgens worden gecommuniceerd met de bewoners.

Algemeen

In de begroting is voor 2023 opgenomen dat een groot aantal integrale infrastructurele projecten worden gestart, gecontinueerd of afgerond. Door druk op de formatie, vacatures en personale situaties staat deze planning onder druk. Vooralsnog lijkt de planning haalbaar, echter een beperkte winstwaarschuwing is aan de orde. Zo hebben we mogelijk te maken met vertraging in de aanpak van de vijver Sint Odiliënberg, reconstructie Reewoude of reconstructie Reutje.

In 2023 hebben we een budget beschikbaar van €150.000,- voor de aanpak van trottoirs (door wortelopdruk). In verband met de aanleg van glasvezel door KPN/Glaspoort verschuiven we deze werkzaamheden naar 2024.

Voor de hoogwatermaatregelen Roer sluiten we aan bij Waterveiligheid en Ruimte Limburg, waarbij we streven naar een totaalplan voor Roerdalen.

Groenbeheer op het gewenste niveau houden, met aandacht voor de mensen die dit werk doen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: De organisatie van team Onderhoud en het groenbedrijf verder ontwikkelen	😊	😊	😞
Actie 2: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud	😊	😞	😞
Actie 3: Maaibeleid en biodiversiteit	😊	😊	😊

Actie 1: De organisatie van team Onderhoud en het groenbedrijf verder ontwikkelen.

Onder leiding en aansturing van het Team Onderhoud wordt het groenonderhoud uitgevoerd binnen het door uw raad vastgestelde financiële kader. Vanaf 1 januari 2020 is er een grote groep mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (de oude WSW) vanuit Westrom gedetacheerd bij de gemeente. Hierdoor kunnen we de uitvoerende taken efficiënter en flexibeler uitvoeren. Om efficiëntievoordelen te realiseren, wordt het naast de gemeenteloods gelegen pand van Jong Nederland in de verbouwing/nieuwbouw meegenomen. Inmiddels is bekend dat Jong Nederland na de zomervakantie 2023 zal stoppen met haar activiteiten. Het oorspronkelijke ontwerp van de verbouwing/nieuwbouw is aangepast op deze nieuwe situatie. De omgevingsvergunning is inmiddels aangevraagd en medio 2023 wordt het aanbestedingstraject opgestart. De start van de verbouwing/nieuwbouw wordt verwacht eind 2023/begin 2024.

Actie 2: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud.

Om de bezetting van de groen onderhoudsdienst op peil te brengen en te houden is er dringend behoefte aan (blijvende) nieuwe instroom van medewerkers. De groep Westrommedewerkers die bij ons is gedetacheerd neemt onder andere door het natuurlijk verloop en het vertrek van medewerkers steeds verder af.

Naast mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt is er in dit project (Outdoor Campus) ook de samenwerking gezocht met het Praktijk- en Speciaal onderwijs in Roermond. In 2023 richten we ons meer op kandidaten uit deze doelgroep omdat de instroom van mensen uit de Participatiewet te gering is om aan de behoefte, die er bij het team Onderhoud bestaat, te voldoen. Daarnaast zoeken we verder naar alternatieve instroom mogelijkheden.

Om de kwaliteit van het groenonderhoud te borgen zijn, vanwege het personeelstekort in ons eigen groenonderhoud team en de te geringe instroom van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, is in 2023 een gedeelte van deze onderhoudswerkzaamheden uitbesteed aan een aannemer. De extra kosten die hiermee gemoeid zijn staan opgenomen onder de post Onderhoud Beplantingen. Bij voldoende nieuwe instroom kunnen deze extra kosten in de toekomst weer worden afgebouwd. Gezien de (te geringe) gerealiseerde instroom in 2023 ziet het ernaar uit dat we in 2024 genoodzaakt zijn deze constructie te continueren.

We dragen bij aan klimaat en een duurzame omgeving			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Duurzaam omgaan met water en klimaat	😊	😊	😊
Actie 2: Stimuleren en/of realiseren van zonnedaken op gemeentelijk vastgoed of andere gebouwen	😊	😞	😞

Actie 2: Stimuleren en/of realiseren van zonnedaken op gemeentelijk vastgoed of andere gebouwen.
Op het dak van de gemeenteloods in Sint Odiliënberg zou plaats zijn voor 600 pv-panelen. Deze panelen wekken veel elektriciteit op, meer dan in de loods verbruikt wordt. Teruglevering van deze elektriciteit naar het net, kan nu niet. Enexis geeft aan dat zeker tot 2030 er geen ruimte is op het hoofdnet. We onderzoeken twee richtingen:

1: loods koppelen aan gemeentehuis, hoeveel panelen zijn dan nodig en hoeveel kost de totale investering ons;

2: loods koppelen aan gemeentehuis, dak volleggen, en accu-pakket plaatsen.

Stand van zaken zonnepanelen op daken van voetbalclubs: Bij SVH'39 en OranjeBlauw zijn deze gemonteerd. Recht van opstal en de juridische kaders worden nog uitgewerkt. De overige voetbalverenigingen hebben zich in meer of mindere mate gemeld voor verduurzaming en hierop ondernemen we gepaste actie die past bij hun vraag of ambitie.

Financieel

bedragen x € 1.000

6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 8.057	- 81	- 282	- 8.419
Baten	2.543	-	189	2.732
Saldo van baten en lasten	- 5.514	- 81	- 93	- 5.688
Mutatie reserves				
Onttrekkingen	-	46	-	46
Mutatie reserves	-	46	-	46
Totaal	- 5.514	- 34	- 93	- 5.641

Toelichting

Glasvezel (€ 173.000 hogere lasten en € 173.000 hogere baten)

Door de aanleg van de glasvezel moeten de trottoirs deels opnieuw aangelegd worden, deze kosten worden vergoed door de firma die de glasvezel heeft aangelegd.

Onderhoud veldwegen (€ 30.000 hogere lasten)

Meer onderhoud aan recreatieve routes, door toename klachten € 15.000 en het op niveau houden van de veldwegen is duurder door gestegen prijzen € 15.000.

Verkeerskundige maatregelen en nieuwe komgrens (€ 35.000 hogere lasten)

Op diverse locaties hebben burgerinitiatieven geleid tot verkeerskundige aanpassingen. In overleg met de omgeving passen we de Boomstraat aan in Posterholt en ook de komgrens aan de Heinsbergerweg wordt vernieuwd.

Functie civieltechnische medewerker (€ 79.000 lagere lasten, dit budget gaat naar programma 7, per saldo budgettair neutraal)

De functie civieltechnisch medewerker gaat naar team openbare werken. De 'minderkosten' vanwege het niet invullen van de vacature vallen onder programma 7. De vacature vullen we uiteindelijk in bij team Openbare Werken en Vastgoed.

Electra gemeenteloods en riolering (€ 28.000 hogere lasten)

Hogere kosten voor elektriciteit door de gestegen prijs. De extra kosten riolering worden verrekend met de voorziening riolering.

Jaarplan regionale mobiliteitsvisie en diverse verkeersveiligheidsprojecten (€ 58.000 hogere lasten)

De kosten voor het opstellen van het plan waren opgenomen voor 2022 en zijn vervallen. Daarom zijn de kosten voor het opstellen en afronden van de mobiliteitsvisie opnieuw opgevoerd in 2023 om het plan af te kunnen ronden.

Openbare verlichting (€ 147.000 hogere lasten)

Hogere kosten voor elektriciteit door de gestegen prijs.

Ophalen en afvoeren dumpingen (€ 30.000 hogere lasten en € 10.000 hogere baten)

De kosten voor het opruimen van gedumpt drugsafval zijn hoger dan begroot, deze worden deels gedekt door een bijdrage van de Provincie.

Kapitaallasten openbare ruimte ed. (€ 173.000 lagere lasten)

Het uitstel van o.a. de verbouwing van de gemeentewerf en wegrenovaties leiden tot lagere kapitaallasten.

Diverse kleine afwijkingen (€ 33.000 hogere lasten, € 6.000 hogere baten)

Programma 7 Bestuur, organisatie en dienstverlening

Tactische doelen

Communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Verbeteren communicatie	😊	😊	😊
Actie 2: Verbeteren dienstverlening	😊	😊	😊

Minder en duidelijkere regels, doen wat nodig is			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Deregulering	😊	nvt	😊

Meer samenwerken met inwoners en ondernemers			
Onderwerp	Inhoud	Financiën	Planning
Actie 1: Borgen samenwerking	😊	nvt	😊
Actie 2: Kennis, kunde en ervaring inzetten. Ieder vanuit z'n eigen rol, samen voor Roerdalen	😊	nvt	😊

Financieel

bedragen x € 1.000

7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 11.344	- 762	- 238	- 12.344
Baten	355	-	10	365
Saldo van baten en lasten	- 10.989	- 762	- 227	- 11.979
Mutatie reserves				
Onttrekkingen	333	708	- 59	981
Mutatie reserves	333	708	- 59	981
Totaal	- 10.656	- 55	- 287	- 10.998

Toelichting

Overige bestuurlijke aangelegenheden (€ 55.000 lagere lasten)

Invoering van de Wet open overheid (Woo). Met deze Wet beoogt het rijk de gehele overheid transparanter en toegankelijker te maken. Voor implementatie en uitvoering stelt het Rijk middelen beschikbaar. Dit project wordt in MER verband opgepakt hetgeen leidt tot lagere lasten.

Verkiezingen (€ 25.000 hogere lasten)

De verkiezingen van maart 2023 hebben geleid tot hogere kosten. Dit had onder andere te maken met de huur van een groter aantal stembureaus in gebouwen die niet (meer) van de gemeente zijn en hogere energiekosten. Daarnaast hebben de stembureauleden een hogere vergoeding gekregen van vanwege de zeer lange inzet die nodig was om de stemmen van de twee verkiezingen te tellen.

Schoonmaakwerkzaamheden (€ 26.000 hogere lasten)

De schoonmaakkosten stijgen jaarlijks door prijsindexering. De afgelopen jaren konden we deze stijging opvangen binnen de begroting, oa omdat we lagere facilitaire kosten hadden tijdens de coronapandemie. Dit is nu niet meer mogelijk.

Gemeentelijke bijdrage sc MER-bv (€ 74.000 lagere lasten)

Bijstelling aan de hand van begrotingswijziging 2023-2 van het servicecentrum MER bedrijfsvoering. Voor bedrijfsvoering is deze stijging € 151.000. Doordat wij binnen programma 7 rekening hadden gehouden met een stelpost voor de cao-stijging van het hele servicecentrum MER van € 225.000 is het effect hiervan binnen dit programma € 74.000 positief. Zie de programma's 2, 3 en 5 voor de andere aanpassingen.

Elektriciteit gemeentehuis (€ 69.000 hogere lasten)

Hogere kosten voor elektriciteit door de gestegen prijs.

Eindheffing werkkostenregeling (€ 30.000 hogere lasten)

Bij de jaarrekening 2022 bleek een nadelig effect op de vrije ruimte van de werkkostenregeling. Deze vrije ruimte is het bedrag aan vergoedingen voor werknemers, waarover een werkgever geen eindheffing hoeft te betalen. De omvang van de vrije ruimte wordt bepaald door de omvang van de loonsom. De vrije ruimte werd in 2022 overschreden en zal ook in 2023 overschreden worden, waardoor we verplicht zijn circa € 30.000 aan eindheffing Werkkostenregeling aan de belastingdienst te betalen. We onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om binnen de vrije ruimte te blijven en zo de eindheffing te minimaliseren.

Herstructurering formatie, overhevelen personeelslasten naar programma 7 (€ 207.000 hogere lasten binnen programma 7 en lagere lasten binnen de programma's 4&5&6&7)

Dit is een verwerking van bij de begroting 2023 genomen besluiten.

Effect CAO ontwikkeling (€ 108.000 hogere lasten)

De effecten van de CAO Gemeenten zijn verwerkt in deze rapportage. Het bedrag waarmee vorig jaar, bij het opstellen van de kadernota 2023, blijkt niet toereikend.

Organisatieontwikkeling (€ 103.000 lagere lasten)

Doorschuiven middelen i.v.m. inzet tijdelijke functie in 2024 ten laste van de reserve organisatieontwikkeling.

Risico overschrijding budget ziektevervang

Het budget voor ziektevervang is mogelijk niet toereikend. Dit is het gevolg van een aantal langdurig zieken die vervangen worden, in combinatie met stijgende tarieven voor inhuur. We onderzoeken of we dit binnen de totale personeelsbegroting kunnen opvangen. Bijvoorbeeld omdat sommige vacatures moeilijk invulbaar zijn. Daarom doen we nu geen aanpassing. Mocht er in de totale personeelsbegroting toch onvoldoende ruimte blijken te zijn, dan verantwoorden we dit in de jaarrekening.

Diverse kleine afwijkingen (€ 5.000 hogere lasten, € 10.000 hogere baten)

Programma 8 Algemene middelen

Financieel

bedragen x € 1.000

8. Algemene middelen	Begroting 2023			
	Primitieve begroting	Begrotingswijzigingen	Halfjaar-rapportage	Totaal
Saldo van baten en lasten				
Lasten	- 551	-	182	- 369
Baten	43.344	371	870	44.585
Saldo van baten en lasten	42.793	371	1.052	44.216
Mutatie reserves				
Toevoegingen	- 69	- 800	-	- 869
Onttrekkingen	90	800	-	890
Mutatie reserves	21	-	-	21
Totaal	42.814	371	1.052	44.236

Toelichting

Vrijval post onvoorzien (€ 200.000 lagere lasten)

In de begroting 2023 is een extra bedrag gereserveerd voor onvoorziene prijsstijgingen. Deze prijsstijgingen zijn middels de halfjaarrapportage verwerkt op diverse posten. De post onvoorziene uitgaven wordt nu naar beneden bijgesteld.

Dividend Enexis (€ 457.000 hogere inkomsten)

De jaarrekening van Enexis Holding N.V. over 2022 is vastgesteld door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AvA). De AvA heeft besloten om 50% van het netto resultaat over 2022 in de vorm van een contant dividend uit te keren. Daarnaast is besloten om het verkoopresultaat van Fudura BV contant uit te keren. Dit resulteert in een incidenteel hogere dividenduitkering.

Belasting arbeidsmigranten (€ 50.000 lagere inkomsten)

Minder belastingopbrengst overnachtingen arbeidsmigranten vanwege (nog) niet ontwikkelde locaties.

Decembercirculaire 2022 (€ 61.000 lagere inkomsten)

Meicirculaire 2023 (€ 436.000 hogere inkomsten)

De hogere opbrengsten hebben te maken met de effecten van de meicirculaire 2023.

Meicirculaire

- Bijstelling algemene uitkering	€ 158.000
- Bijstellingen sociaal domein	€ 204.000
- Integratie- en decentralisatie-uitkeringen	€ 74.000

Een groot deel van de gemeentefondsuitkeringen ontvangen we ter dekking van projecten of andere uitgaven. Ze zijn in de betreffende programma's meegenomen. Het betreft onder meer de participatie WSW (€ 199.000), doorbetaling gelden bommenregeling (€33.000), maatschappelijke

begeleiding asielzoekers (€ 28.000) en overige uitgaven (€ 4.000). Via een raadsinformatiebrief hebben wij u geïnformeerd over de effecten van de meicirculaire 2023. Voor uitgebreidere informatie verwijzen wij u hiernaar.

Voorschot op septembercirculaire 2023 (€ 79.000 hogere inkomsten)

In de Septembercirculaire 2023 worden de middelen voor de uitbetaling van de energietoeslag verdeeld over de gemeenten. Voor de uitvoering van de uitbetaling van de energietoeslag zijn uitvoeringsmiddelen nodig. De uitvoeringsmiddelen zijn al geraamd via het uitvoeringsprogramma van SC MER, vandaar dat we hier ook al inkomsten voor opnemen.

Diverse kleine afwijkingen (€ 18.000 hogere lasten, € 9.000 hogere inkomsten)

Financiën in hoofdlijnen

Mutaties voorzieningen

Mutaties voorzieningen Halfjaarrapportage 2023	Mutatie (x € 1.000)
- Voorziening riolering Mutaties van investeringen (hogere kosten elektra) ten laste van de voorziening riolering. (programma 6)	-/- € 20
- Voorziening LKM buiten rode contour Doorschuiven van 2022; bedrijfskavels LOG (correctie BW2023-5)	€ 251

Mutaties reserves

Mutaties reserves Halfjaarrapportage 2023	Mutatie (x € 1.000)
- Reserve Toerisme Extra inzet communicatie. Onttrekking aan reserve. (programma 4)	-/- € 13
- Reserve Bouwgrondexploitatie Actualisatie BGE Holsterveld. Lagere toevoeging aan reserve. (programma 5)	-/- € 357
- Algemene reserve Herontwikkeling Centrumplan Herkenbosch is nog niet afgerond. Dekking uit de AR vindt later plaats. Lagere onttrekking aan reserve in 2023. (programma 5)	€ 1.035
- Reserve Omgevingswet Inzet reserve t.b.v. BW2023-2 van het servicecentrum MER, omgevingsdienst. Onttrekking aan reserve. (programma 5)	-/- € 57
- Reserve Projectenkalender MER Inzet reserve t.b.v. BW2023-2 van het servicecentrum MER, bedrijfsvoering. (programma 7)	-/- € 44
- Reserve Organisatieontwikkeling De inzet van deze reserve wordt doorgeschoven naar 2024 i.v.m. een tijdelijke functie. (programma 7)	€ 103

Aanpassing investeringsschema

bedragen
x € 1.000

	Investerings				
	2023	2024	2025	2026	2027
Investerings					
Gebouwen	-6.366	6.366			
Duurzaamheid	-400	78	40	141	141
Centrumplan Herkenbosch	-150	-255	-60		
Uitvoering GRP	-3.800	3.869			
Reconstructie wegen	-6.000	6.000			
Overigen openbare ruimte	358	50			
Machines en gereedschappen	150	150	150		
Totaal investeringen	-16.208	16.258	130	141	141
Vervangingsinvesteringen	-				
Materieel gladheidsbestrijding	-154				
Vervoermiddelen	6				
Machines en gereedschappen	160	-110	65		
Totaal vervangingsinvesteringen	12	-110	65	0	0
Totaal investeringen	-16.196	16.148	195	141	141

Mutaties investeringskredieten

Er is kritisch gekeken naar investeringskredieten, deze worden deels doorgeschoven naar de komende jaren. Bijvoorbeeld infrastructurele projecten zijn vertraagd (wegens o.a. ondercapaciteit) en verschuiven hierdoor in de tijd. Dit maakt dat de daadwerkelijke investeringen niet parallel lopen met de begrote investeringen. Ook lopen grote infrastructurele projecten vaak over meerdere jaren waardoor een deel van de geraamde kosten doorschuift.